

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 167. szám.

Hétfő, július 25.

Tűzoltási ügyeink.

A vármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, július 25.

A torontálvármegyei tűzoltó-szövetség tegnap tartotta rendes évi közgyűlését a vármegyeházán a szövetség tagjainak élénk érdeklődése mellett.

A közgyűlésen bemutatott jelentések kiváló tanúságot tesznek a szövetség áldásos működéséről s a vezetőség agilis tevékenységéről, amelylyel a tűzoltás rendkívül fontos ügyét vármegyénkben fejleszteni törekvésnek s amely törekvésnek igen szép eredménye is van.

Az önzetlen lelkesedéssel működő derék tűzoltók megérdemlik a közönség legteljesebb elismerését és háláját s ügyeik a legnagyobb figyelmet és érdeklődést kell hogy keltsenek, mert hiszen mindnyájunk érdekében dolgoznak és fáradoznak.

A tegnapi közgyűlésen a szövetség eddigi lelkes és buzgó elnökeinek, Botka Béla volt főispánnak lemondása folytán új elnököt kapott, illetőleg ismét a szövetség élére jutott Dellimanics Lajos főispán, aki már régebben is lelkes vezetője volt tűzoltási ügyeinknek s így most is buzgó támogatót és vezetőt nyer benne a szövetség.

A szövetség közgyűlésének nagy tárgysorozatából ki kell emelnünk a nagybecskereki színház ügyét. A színház tűzbiztonságának hiányosságai régi panasz tárgyát képezik s állandó aggodalomban tartják a színházlátogató közönséget. Nagyon helyes dolog volt tehát a színház tűzbiztonságának ügyét fölvetni s bizony, mint már annyiszor hangsúlyoztuk, ma sem győzzük eléggé figyelmeztetni az illetékes tényezőket, hogy addig is mig az új színház meg lesz, (s ezt jó lenne teljes erővel sürgetni) mindent kövessenek el, hogy a színház tűzbiztonságának hiányait, a legminimálisabbra szállítsák le, mert katasztrófa esetén óriási felelősség terheli őket.

Egyebekben a közgyűlésről következő tudósításunkban számolunk be részletesen:

Torontálvármegyei tűzoltó szövetsége tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg az évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen, mely a vármegyeház főispáni kistermében folyt le, a szövetség tagjai ez alkalommal is szép számmal voltak képviselve. Jelen voltak: dr. Dellimanics Lajos főispán, Strosz Béla szövetségi titkár, Menczer Lipót szövetségi pénztáros, dr. Fialowsky Béla testületi orvos, Kaufmann István, Szávicz Sándor, Krzpelka Jenő, Kollarich Gábor, Engel Sándor, Klaszke Domokos, ifj. Perisics Zoltán és Tolvaj Ferenc Nagybecskerekéről; a vidéki tűzoltó-testületek képviselőit pedig a következők: Stolz Adolf, Jancsár István, Löw Gyula (Nagykikinda), Gaál Antal (Törökbecse), ifj. Klausz Ferenc (Glogon), Borovics Jenő (Magyarczernya), Schneider Miklós (Kiskomlós), Hackbeil Mihály és Neurohr Jakab (Grabacz), Judt Károly (Nagy-töszeg), Kocsuba Sándor (Dobricza), Becski Dezső (Tolvádia), Torday Lipót (Keresztes), Mohaupt Gyula (Alibunár), Jellasics Oszkár (Párdány), Mausz János és Rusz János (Németnagyszentmiklós), Winter Miklós és Kollinger Péter (Szent-hubert), Kelle János (Perjámos) és Jánosi Ernő (Nagyteremia).

Stolz Adolf szövetségi alelnök rövid megnyitó beszédében üdvözlölte a megjelenteket s a közgyűlést megnyitja.

Az elnökválasztás.

Strosz Béla szövetségi titkár ezután felolvassa Botka Béla volt elnök lemondó levelét, melyet a közgyűlés tudomásul vesz és Szávicz Sándor indítványára Botkát a közgyűlés egyhangulag tiszteltbeli elnöknek választja meg.

Ezután következett az új elnök megválasztása.

Strosz Béla szövetségi titkár indítványozza, hogy a közgyűlés a szövetség elnökéül dr. Dellimanics Lajos főispánt válassza meg, aki ezen tisztséget már viselte s mint ilyen mindenkor tevékeny részt vett a központi ügyek vezetésében.

A közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadja, mire elnökül Stolz Adolf dr. Dellimanics Lajos főispánt a szövetség egyhangulag megválasztott elnökének jelenti ki.

A számadások.

Menczer Lipót szövetségi pénztáros bemutatja az 1909. évi számadást, mely szerint az elmúlt évben 2399 kor. és 89 fillér vagyonszaporodás mutatkozik. Az egyenruhazati alapnak 5000, a Rónay-alapnak 10.000 koronában lévén megszabva a magassága, az ezen felül mutatkozó összeg jutalmazásokra, beruházásokra és előre nem látott kiadásokra volna fordítható. A számadásokat egyébként felülvizsgálták s azokat teljesen rendben találták.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s a felelős számvédeknek a felmentvényt megadja.

Ugyancsak Menczer Lipót szövetségi pénztáros bemutatja az 1910. évre szóló költségvetést, melyben a következő fontosabb tételek szerepelnek: Takarékpénztári betét a múlt év végével 2809 kor. 89 fillér. Készpénzmaradvány 111 kor. 18 fillér. Várható bevétel a tagsági díjakból 2200 kor., régi hátralékokból 100 kor., takarékpénztári betéti kamat 110 kor., vármegyei segély 500 korona. Az összes fedezet tehát 5831 kor. 07 fillér. Ezzel szemben a folyó évi szükségletek 2400 koronában vannak előirányozva, marad tehát 1910. év végével 3431 kor. és 07 fillér. Az egyenruhazati alap 5539 kor. 60 fillért, a Rónay-alap pedig 11.235 korona és 45 fillert tüntet fel.

A közgyűlés a költségvetést változatlanul elfogadja és Stolz Adolf indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Menczernek a pénztári teendők körül kifejtett pontos és önzetlen munkájáért.

Az új elnök.

Most Stolz Adolf szövetségi alelnök és Strosz Béla szövetségi titkár vezetésével küldöttség ment Dellimanics főispánhoz, hogy őt a közgyűlésre meghívja.

Pár perc múlva dr. Dellimanics Lajos főispán zugó eljenzések között a közgyűlési terembe lépett s elfoglalván az elnöki széket, mindenképp köszönetet mondott a szövetségnek elnökké történt megválasztásáért és ígéretet tett, hogy mint azelőtt, úgy most is igyekezni fog a szövetség ügyeit előre vinni.

A többi ügyek.

A közgyűlés ezután a főispán elnöklésével folyt tovább s meg a következő ügyeket intézték el:

A vármegye törvényhatóságának a segélye. — A vármegye az 1909. évre 500 kor. segélyt szavazott meg a szövetségnek, amit a közgyűlés köszönettel tudomásul vesz, kérve a segélynek a folyó évről való megszavazását is.

A községi és közig. tanfolyam igazgatójának átirata a szerek átengedése tárgyában. — A tanfolyam igazgatója köszöni a szerek átengedését, a melyért 60 koronát küldött be a szövetség céljaira. Tudomásul szolgál.

Stolz Adolf tűzrendészeti felügyelő évi jelentésében örövendesen emlékszik meg arról, hogy Nagybecskerek város képviselőtestülete a tűzoltóknak adott segélyt évi 5000 koronáról 6000 koronára emelte fel. Terjedelmes jelentésében megemlékezik még városi színházunkról is a melyet tűzrendészeti szempontból nem tart megfelelőnek.

A nagybecskereki színház tűzbiztonsága.

Ugyanezt konstatálja Szávicz Sándor tűzrendészeti felügyelő is, aki jelentésében határozottan kiemeli, hogy a nagybecskereki színházban véleménye szerint nem is volna szabad előadásokat tartani mindaddig, míg a tűzrendé-

szeti követelményeknek eleget nem tesznek. Kifogásolja, hogy a színház nincs vasfüggőnyvel ellátva, hogy a zsinórpadlás szabad, az emeleti folyosók és lépcsők könnyen gyuló puhafából vannak s hogy a színház-igazgató gyakran egyáltalán nincs tekintettel a színház befogadó képességére. Szávicz jelentésében még kiemeli, hogy a nagybecskereki fetelepek a Napholtz- és Engel-féle kivételével egyáltalán nem felelnek meg a tűzrendészeti követelményeknek.

Stolz Adolf indítványozza, hogy a nagybecskereki színházban ne engedjék meg tovább az előadások megtartását.

Becski Dezső kulturális szempontból nem tartja megengedhetőnek a színház bezárását, hanem indítványozza, hogy Szávicz Sándor tűzrendészeti felügyelő állapítsa meg a legszükségesebb hiányokat, a melyek azután sürgősen pótlandók volnának.

Szávicz Sándor hozzájárul Becski módosításához, egyúttal azonban kéri a főispánt, eszközödjön ki a kormánytól segélyt, hogy azután a város mielőbb új s az igényeknek minden tekintetben megfelelő színházat kaphasson. Addig is a színház tűzösségének a szaporítását kéri.

Dr. Dellimanics Lajos szerint néhány év beletelik, míg az új színházra vonatkozó tervek megvalósulnak. Igéri, hogy minden lehető meg fog tenni, hogy ez a terv minél előbb keresztülvihető legyen s addig is oda fog hatni, hogy a színház tűzbiztonsága érdekében megfelelő helyzetet teremtsen. Indítványára a szövetség elhatározza, hogy megkeresi a vármegye alispánját arra nézve, hogy az illetékes hatóságokat szorítsa a tűzrendészet ellen vétőikkel szemben való szigorú fellépésre. Ugyancsak a főispán indítványára a közgyűlés Stolz Adolfnak és Szávicz Sándornak fáradságos és lelkiismeretesen végzett munkájukért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Különböző jelentések.

Strosz Béla szövetségi titkár ezután jelentést tesz az 1909. és 1910. évi tanfolyamról. 1909-ben 52, most pedig összesen 38 hallgató vett részt a tanfolyamon, amelyet az idén Papp Ferenc szegedi hivatásos tűzoltóparancsnok és dr. Fialowsky Béla nagybecskereki törvényszéki orvos vezetett. A tanfolyam mindkét évben igen jól sikerült s a hallgatók úgy az elméleti, valamint a gyakorlati tűzoltásban és az első segélynyújtásban szakszerű kiképzést nyertek.

Stolz Adolf indítványára a közgyűlés Strosz Béla szövetségi titkárnak a tanfolyam szervezése körül kifejtett buzgó és lelkes munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Becski Dezső indítványozza, hogy a jövőben a tűzoltótanfolyam vizsgáját a szövetség közgyűlésével egy napon tartsák meg, hogy a vidékről ilyenkor bejövő tűzoltók is részt vehessenek azon.

Jellasics Oszkár célszerűbbnek tartaná, ha a tanfolyamot tavasszal tartanák meg, amikor a községekbeli tűzoltók, akik nagyjából gazdászok, nincsenek a mezei munkával annyira elfoglalva.

A közgyűlés Strosz Béla indokolása alapján az eddigi helyzet fenntartását határozza el.

A következő tárgy az összgyakorlatok szabályzatáról szólt. — A szabályzatot kiadták a tűzfelügyelőnek és nagyobb tűzoltótestületeknek s a módosításokra vonatkozó javaslatokat a közgyűlés tudomásul vette.

Jelentés a honvédelegénység 1909. és 1910. évi kiképzetéséről. — 1909-ben 21, a folyó évben pedig 20 honvédelegényt képeztek ki. Az oktatást Szávicz Sándor ellenőrzésével Krzpelka Jenő és Klaszke Domokos végezték. Tudomásul szolgál.

Jelentés a Zichyfalván és Alibunáron tartott 3 napos oktatásról. — Zichyfalván az oktatás csak részben sikerült, ellenben Alibunáron 28 hallgató vett részt az oktatáson, amely itt teljes sikerrel járt. Tudomásul szolgál.

Javaslat a tagdíjak megállapításáról. — A szövetség ezután is a 12 korona tagsági díj mellett marad meg.

Jelentés az 1909. és 1910. évi tűzrendészeti vizsgálatokról. — A vizsgálatok idejekorán lettek elrendelve s a jelentések részben már be is érkeztek. Tudomásul szolgál.

A nagybecskereki posta- és távirda-hivatal átirata a tűzoltói telefonok használata tárgyában.

— A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében a telefonok másra, mint kizárólag tűzjelzésre nem használhatók. Ez a rendelet nagy zavart okozott a tűzoltói tevékenységben, miert is a szövetség az országos szövetség útján már meg is tette a szükséges lépéseket a káros intézkedés megszüntetésére s a zavaroknak máris sikerült legalább részben elejét venni. Tudomásul szolgál.

Gasztonyi Lőrinc tolvádai parancsnok kérése segély iránt. — A közgyűlés a kérést nem tartja teljesíthetőnek.

A nagytőzségi testület kölcsönügye. — A testület 1000 koronás kamatmentes segélyt kér 3 évre. A testület ezt a kérést időközben visszavonta s pusztán csak a fejenként 8 korona egyenruházati kölcsönt kéri, amit a közgyűlés meg is szavaz.

Merkle Márton járási tűzrendészeti felügyelő utiszámlája. — Az utiszámlát a közgyűlés nem tartja megszavazhatónak.

A tűzoltószerek és szerelvény gyárosok ajánlatai. — A közgyűlés elhatározta, hogy szükségleteit ezután is az eddigi gyárosoktól szerzi be.

Jelentés a vármegye tűzrendészeti állapotának javítása érdekében készült emlékiratról. — Strosz Béla szövetségi titkár a vármegye alispánjának felhívására elkészítette a terjedelmes memorandumot, melyik egész fontos pontja az, hogy a cséplés ezután csak olyan községben engedélyezendő, ahol tűzoltóság és kellő tűzoltói felszerelés van. A közgyűlés különben a gondos részletességgel készült memorandumot egész terjedelmében elfogadta.

Schneider Miklós javaslata tűzoltói tanfolyamok tartása tárgyában. — A közgyűlés a különböző tanfolyamok tartását az egységesség szempontjából nem tartja célravezetőnek.

Ugyanannak javaslata a testületek erkölcsi támogatása tárgyában. — Becski Dezső, Schneider Miklós és Strosz Béla felszólalása után a közgyűlés elhatározta, hogy felkéri a vármegye alispánját és a kir. tanfelügyelőt arra, utasítsák a közsegi jegyzőket és tanítókat a tűzoltó testületek erkölcsi támogatására.

Jelentés a szövetségi sisakjelvény ügyében. — A közgyűlés ezt az ügyet egyelőre függőben tartja.

Időközben beérkeztek még a következő tárgyak:

A nagyikindai testület segély iránti kérelme. — A testület ugyanis Kampf Miklós tűzoltó és Wechselberger Péter testületi szövege számára hosszú évi szolgáltatásra való tekintettel némi segélyt kér a szövetségtől. A közgyűlés 50—50 koronát szavaz meg erre a célra.

Stolz Adolf indítványozza, hogy a folyó év augusztus 14-ikén megtartandó országos tűzoltószövetség közgyűlésére a vármegye szövetsége is küldjön ki valakit a maga képviselőjében. Indítványozza, hogy a képvisellel Strosz Béla, ennek akadályoztatása esetén pedig Szávics Sandor bizassék meg. A közgyűlés az indítványt elfogadta.

A tárgysorozat ezzel ki lévén merítve, dr. Dellimanics Lajos főispán elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Szávics Sándort és Naszke Károlyt kéri fel.

Stolz Adolf indítványozza, hogy a közgyűlés tapintatos vezetéseért dr. Dellimanics főispánnak jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

Szávics Sándor Stolz Adolfnak kíván jegyzőkönyvi köszönetet szavazni az elnöki teendők végzéseért. Miután ezeket az indítványokat is egyhangulag elfogadták, a közgyűlés véget ért.

Délben a Kaszinóban társas-ebéd volt, melyen számos sikerült pohárköszöntő hangzott el.

Crème de Beurre Parisienne

(Parisi Vaj-Crème) Ára 3 korona

Cosmetikában korszakalkotó találmány.

Az arcbőr minden abnormalis tisztálanságát (vörös orr, szeplő, bibircs, ránc, stb.) 14 nap alatt eltünteti.

Paris elite kedvenc tolette cikke.

Főraktárak:

Paris: Rue Rigoletto 7.
London E. C.: Idol Lane 7—8.
New-York: Sohn Street 90.
Mailand: Via Aurelio Saffi 9.
Wien: G. R. Fritz.
Budapest: Török A.

Nagybecskerek Nikolits E. gyógyszerüzem, Gabona-tér.
Prospektus gratis.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 óráig kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van. Hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 8/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 óráig 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Julius 25.

Barométer —, délután 1:38 órakor: 754.1 mm. Hőmérséklet: maximum 24.8 C., minimum 11.2 C. Csapadék: 2.4. Felhőzet: Cu. 6. Szélirány és erősség: NW. 3.

Jóslat a következő 24 órára: Széles Hűvös. Sok helyütt csapadék. Később derűs.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 8 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűrtöfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

A nagybecskereki kórház szenzációja.

— Meggyógyultak a vérbajos betegek. —

— Saját tudósítónktól. —

Méltán örvendetes és nagy szenzációnak lehet nevezni, hogy a nagybecskereki kórházban, ahol először kísérleteztek az országban az Ehrlich-féle fájdalommentes szerummal, a beoltott vérbajos betegek teljesen meggyógyultak. Annál is inkább szenzáció a dolog, mert ezek az első meggyógyult vérbajos betegek az országban.

Az Ehrlich-Hata szerummal dr. Iványi Mór július 21-én, csütörtökön oltott be a kórházban két súlyos vérbajos beteget.

Az egyik beteg egy középkorú férfi, aki négy év óta szenved vérbajban. A beteg nyelve tele volt mély és nagy fekélyekkel, úgy hogy alig tudott beszélni és enni, továbbá a fején is nagy úgynevezett terciár fekélyek voltak.

A másik beteg egy 18 éves szép fiatal leány, akinek a betegsége frisebb keletű, de már tele volt a teste nagy fekélyekkel, sőt a gégejét is megtámadta a rettenetes baj, úgy hogy a hangja egész rekedt volt. A férfi már évek óta gyógyítattja magát, járt orvosnál orvoshoz, tanárhoz, híres specialistákhoz, de hiába, nem tudtak rajta segíteni.

A betegek az oltás után nyomban jobban érezték magukat s mikor fekélyeiket megvizsgálták, konstataáltak, hogy a fekélyekben levő vérbaj-bacillusok: spirochaeták kevéssel az oltás után mind elpusztultak. Ezután napról-napra jobban lettek, a férfi nyelvéről és fejéről, valamint a leány testéről a fekélyek tűnedezték, a leány hangja egy-két nap alatt tiszta lett s ma pedig ötödnapra az oltás után mindkét beteg teljesen meggyógyult.

Tudósítónknak alkalmá volt a két beteget most is látni s az egyik beteggel beszélni is. Hát az valóban csoda, amit látott. A súlyos betegek, mintha egy varázsütésre átváltoztak volna. A félig halálnak szántak néhány nap alatt teljesen egészségesek lettek. Mintha nem is ugyanazok az emberek lettek volna. Mindketten boldogok és életvidamok s nem győznek eléggé hálát adni a csodatevő tudósnak, aki valósággal megváltója az emberiségnek.

A két meggyógyult beteget ma délelőtt bemutatatták a kórházban a nagybecskereki orvosoknak, akik szintén bámulva tapasztalták a szerum csodas hatását s konstataáltak, hogy a két beteg teljesen meggyógyult s csak a leányon volt még némi halvány nyoma a sebeknek, de ezek is egy két nap alatt egészen eltűnnek.

Iványi dr. ma délben ismét két vérbajos férfit beteget oltott be a kórházban s holnap szintén több beteget beolt.

Iványi dr. most részletes hivatalos jelentést küld a gyógyításról és eredményéről Erlich tanárnak s egyben új szerumokat kér tőle, hogy a gyógyítást folytathassa, annál is inkább, mert az ország minden részéből, táviratokban, express levelekben naponként számosan fordulnak hozzá a vérbajos betegek segítségért, akik mind Becskerekre akarnak jönni gyógyíttatni magukat.

A nagybecskereki kórház szenzációja tehát méltán nagy és örvendetes.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Szlávik Jenő nagybecskereki és Füle István czeplédi adóhivatali gyakornokokat az antalfalvi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótisztokká nevezte ki.

— Uj törvényszéki orvosok. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Tarnói Emil és dr. Müller Adolf nagyikindai gyakorló orvosokat a nagyikindai kir. törvényszék területén fölmerülő törvényszéki orvosi teendők állandó szakértői minőségben való ellátásával bizta meg.

— Áthelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Csizsár László pancsovai áll. polgári iskolai tanítót a nagyrőcei polgári iskolához áthelyezte.

— Torontáli képviselők a Hazban. Magittuk már, hogy Bende Zoltán fővárosi hírlapíró összeállította a képviselők elhelyezését a Haz üléstermében. Az érdekes áttekintésből ismertetjük most a torontáli képviselők elhelyezését. Így: a harmadik mező első sorában ül Baross János Iovrini, a negyedik mező második sorában Pirkner János zombolyai, a harmadik sorban ifj. dr. Daniel Pál párdányi, a hetedik sorban Rónay Jenő nagykomlósi, az ötödik mező első sorában Rohonyi Gyula nagybecskereki, az ötödik sorban dr. Bogdán Zsivkó törökbecsei és Tellecsky Kristóf nagyikindai, a hetedik mező első sorában Tallian Béla törökkanizsai, Daniel Ernő baró pancsovai, Papp Géza bagaszentgyörgyi és Rónay Ernő nagyszentmiklósi, a hetedik mező második sorában pedig Karátszonyi Jenő gróf zichyfalvi képviselő.

— A Franz-család gyásza. Tegnap délután temették el óriási részvét mellett a Budapesten fiatalon elhunyt Franz Aladart, Franz J. L. nagybecskereki takarékpénztári igazgatót, kinek váratlan halála széles körben keltett élelnek sajnálkozást. A holttestet a róm. kath. temető kápolnájában ravatalozták fel s ott is szentelték be. A gyászszertartáson, mely délután 6 órakor volt, óriási gyászoló közönség vett részt, melynek soraiban ott láttuk dr. Dellimanics Lajos főispánt, Janó Ágoston alispánt, Lowieser Imre kö ponti főszolgabíró, Strosz Béla városi főjegyzőt, Balázs József főgimnáziumi igazgatót, az állami elemi iskolák tanestületének képviselőit, a Nagybecskereki Takaré- és Előleg-egylet tisztviselőit, az arvaház növendékeit és még számos másokat. A beszentelést Magyary Pál pápai kamarás-apat végezte nagy papi segédlettel, majd a róm. kath. egyházi énekhar gyászdallal fejezte be a kápolnában lefolyt szertartást. Beszentelés után a rengeteg koszorúkkal borított koporsót a családi sirbóthoz vitték, ahol Magyary Pál mondott könnyekig megható gyászbeszédet, melynek végeztével a holttestet rejtő koporsót a sirbóthba helyezték el.

— Az ügyvédi kamara köréből. A temesvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Havas Kálmán periaszi ügyvédet Budapestre történt átköltözködése folytán a kamara lajstromából törölte.

— Beteglátogatás a kórházban. A nagybecskereki kórház igazgatója ezután is tudatja a közönséggel, hogy a kórházi betegeket hétköznapokon kizárólag délután 2 óráig 4 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig egész napon át lehet meglátogatni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése —

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aki azt hitték, hogy ma véget ér az indennitás vitája, azok csalatkoztak. Az ellenzéki pártok új emberei mindenképpen szerepelni akarnak s az öszönoklasi tudásuk megismeréseért kénytelen az ország tovább is az ex-lexben bukdácsolni. Ma négy ilyen honatya produkálta magát és tetszelgett magának azzal, hogy a kormányának büszke önzérettel odamondhassa, hogy bizalmatlan irányában. Ilyenformán tehát az indennitás vitája s az ex-lex állapot tovább húzódik.

A mai ülésen Náva Alajos alelnök elnökölt s miután hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét, Herczeg Ferenc a könyvtári bizottság előadója betérjesztette a bizottság jelentését.

Ezután folytatták az indeminítás tárgyalását.

Az első felszólaló ma Bikády Antal Justh párti volt, aki kifejtvé, hogy bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt, az indeminítást nem fogadja el. Mivel azonban az indeminításról sok mondanivalója nem volt, más egyebekről beszélt, úgy, hogy az elnök többször kénytelen volt figyelmeztetni, hogy maradjon a tárgynál.

Utána Frey János néppárti beszélt, aki kegyesen kijelentette, hogy az indeminítás ellen nem volna kifogása, de a kormány ellen van, tehát az indeminítást nem szavazza meg.

Ezután ismét egy Justh-párti felszólaló, Kun Béla következett, aki hosszú beszédben kritizálva a kormányt, végül szintén kijelenti, hogy nem szavazza meg az indeminítást.

Utóljára Szabó István paraszt-párti fejtegette bizalmatlanságát a kormány iránt és ennek alapján hasonlóképpen nem fogadja el az indeminítást.

Itt a vita folytatását holnapra halasztották s ezzel az ülés véget ért.

Az ischli udvarból.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgönyzik, György bajor herceg, Lipót bajor herceg fia a király látogatására tegnap odaérkezett. Később a király visszaadta a herceg látogatását a Gries melletti nyaralóban.

A miniszterelnök itthon.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnap este Ischlből visszaérkezett Budapestre.

A horvát válság.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti táv.) A miniszterelnök a horvát válság ügyében kijelentette egy újságírónak, hogy a korona teljes mértékben osztozik a magyar kormányban abban a felfogásban, hogy a bán nem ejthet el egy frakció lehetetlen kívánsága miatt. A további fejlemények a horvát válság során tisztán be fogják igazolni, hogy a magyar országgyűlés horvátországi képviselői egyetlen formáság és személykérdés miatt nem fogják kívánni a magyar kormánnyal való szakítást. Föltehető, hogy az intranszgens horvát képviselők, akik a magyar országgyűlésen a szavazás alkalmával távol fognak maradni, legfőkébb tizen lesznek, míg a többi harminc horvát képviselő szavazatára föltétlenül számíthat a kormány. A horvát képviselők túlnyomó részének az a nézete, hogy ez a jelentéktelen kérdés nem lehet ok és ürügy a harcra a bán és a magyar kormány ellen. Ha azonban váratkozás ellenére úgy alakulnának a viszonyok a horvát tartománygyűlésen, hogy mindegyik nem lehetne számítani, akkor következnek a tartománygyűlés feloszlata és a választások elrendelése az új választói törvény alapján. A beavatottak bizalommal tekintenek a horvát válság kialakulása elé. Mihelyt a legfelsőbb kézirat a hivatalos lapban megjelenik, a bán folytatni fogja a tárgyalásokat a koalícióval és azok minden valószínűség szerint kedvező eredményre fognak vezetni.

Szocialisták a miniszterelnöknél.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. táv.) Ma délelőtt Pető Sándor képviselő vezetésével a szociáldemokraták

küldöttsége tisztelgett Kuen-Héderváry gróf miniszterelnöknél. A küldöttség szónoka Jászai Samu az ellenpanaszkodott, hogy a belügyminiszteriumban nagyon mostohán és igazságtalanul bánnak az egyesületi és gyülekezési joggal. Ennek az orvoslását kéri a miniszterelnöktől. A miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy az ügyet tüzetesen és jóindulatulag megvizsgálja.

A kettős mandátumok.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Iglóriól jelentik, az ottani nemzeti munkapárt tegnap délelőtt tartott gyűlésén Munnich Kálmán udvari tanácsost kiáltozta ki a párt jelöltjének. Ellenfele Máriaassy Tibor Kossuth-párti lesz.

A miskolczi nemzeti munkapárt szintén tegnap tartott Lichtenstein pártelnök elnöklésével pártgyűlést. Itt a párt Görgey László máv. üzletvezetőt jelölte. Ellenfele Kubik Béla volt főispán lesz.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Belgrádból jelentik, ott általános nagy örömet kelt, hogy a magyar-osztrák és szerb megbízottak meg egyeztek a kereskedelmi szerződés megkötése dolgában. A szerződést hoinap irják alá a megbízottak, de csak akkor lép életbe, ha az érdekelt államok parlamentjei is megszavazzák. Ez valószínűleg csak november közepén történik meg.

A megegyezésről a következő hivatalos jelentést adták ki: A magyar-osztrák, valamint a szerb megbízottak között teljes megegyezés jött létre s most már csak egyes helyreigazító, avagy stíláriis pótlások vannak hátra. A szerződés ugyanazon bázison létesült, mint az 1908. évi, azzal a különbséggel, hogy szűkebb keretekben mozog. A kölcsönös koncessziók és törlések egyensúlyban vannak.

Husdrágaság ellen.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, az alsó-ausztriai iparszövetség Bécs város képviselőtestületéhez, valamint a többi alsó-ausztriai városokhoz is felhívást intézett a husdrágaság ügyében, arra kérve Bécs város képviselőit, hogy a képviselőtestület legközelebbi plenaris ülésén sürgősségi javaslatot terjesszenek be, melyben a kereskedelem politikai törvény 2-ik §-ának, továbbá a szarvasmarhákra, sertésekre és friss husra vonatkozó fogyasztási adóknak egyelőre való felüggesztését kéri.

Kapható Nagybecskereken: ROSA BÉLA, FENDLER JÓZSEF fűszerkereskedésben, s más kereskedésekben

Határidő-üzet.

Table with 2 columns: Határidő-üzet, Buza (októberre), Buza (1911. áprilisra), Rozs (októberre), Zab (októberre), Tengeri (júliusra), Tengeri (új)

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

B rovat alatti közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

Köszönet.

Boldogult fiam halála alkalmából hozzánk intőzött s mély gyászunkban bennünket vigasztaló általános részvétért itt mondunk hálás szívből jövő köszönetet.

Nagybecskerek, 1910. jul. 25.

603-11

Franz J. L.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1910. május 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p. Pancsováról: délután 5 óra 15 p. Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:16 óra Szegedről: (motorkocs) d. e. 10 óra 21 perc. Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc. Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunaról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc. Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc. Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc. Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. délután 4 óra 18 perc, este 9 óra 34 perc. Szécsányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 15 p. Szeged-Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p. Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 20 perc. Nagyikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p. Temesvár, Versecz, Antalfalva-Pancsova és Alibunarra reggel 3 óra 23 perc. Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p.; délután 5 óra 25 perc. Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 28 perc. Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor. Módosról-Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 16 p. délután. Temesvárról-Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt. Módosról-Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor. Zombolyáról-Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc. Szécsány-Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Elvállalnék teljes ellátásra

föltélen uri családból való kifogástalan, jó magaviseletű első vagy második oszt.

gimnazistát.

Nekem is van egyetlen 10 éves fiam.

Dr. Szántó József

orvos

604-22

Szeged.

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTAL” KIADÓHIVATALBAN

11700/1910. sz.

Torontálvármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetés.

A vármegye közönsége szolgálatában álló hajduk, hivatalosok és tisztviselők ruhászüksége 1911. évi január 1-től 3, esetleg 6 évre biztosítandó lévén, felhívom a vállalkozni szándékozókat, hogy szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat, egységáruk feltüntetésével, nálam Nagybecskerek 1910. évi **augusztus 25-ének d. e. 12 órájáig** adják be. Elkészett, távirati, utó és olyan ajánlatok, melyek a hirdetés és a 8300/1907. sz. belügyminiszteri rendelet szabályainak nem felelnek meg, figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatban minden egyes cikk egységáruk mellett jelölendő meg. Megjegyzem azonban, hogy nem minden egyes ruházati cikk rendelhető meg minden évben.

Az ajánlat borítékára a következő felirat vezetendő:

„Ajánlat az ad 11700/1910 alispáni szám alatt kiírt ruhászükségre.”

A szállítandó ruhászükséget a következő:

49 drb köpeny s. p., 19 drb fehér posztóból, 30 drb barna posztóból.

1 drb örmesteri atilla, kék posztóból.

29 drb mente, kék posztóból, fehér báránypremmel, fekete erdélyi báránypremmel (ebből 18 drb sárga sujtással cifrázva).

1 drb örmesteri mente, kék posztóból, fekete erdélyi báránypremmel, fekete erdélyi báránypremmel.

18 drb huszárka, kék posztóból, sárga sujtással cifrázva.

19 drb zubbony, kék posztóból, fehér báránypremmel.

60 drb magyar nadrág, kék posztóból (ebből 36 drb sárga sujtással cifrázva).

50 drb zubbony, kék posztóból.

49 drb mellény (18 drb kék, sárga csíkos, 1 drb piros, 80 drb barna posztóból).

18 drb szürke kabát (jobb minőségű szürke posztóból).

74 drb pantalló (ebből 38 drb kék, 36 drb jobb minőségű szürke posztóból).

82 drb nyári zubbony, vitorla vászonból.

18 drb nyári nadrág, vitorla vászonból.

49 drb sapka, vörös posztóból (ebből 18 drb arany sujtással, 1 drb arany zsinórral).

98 drb katona nyakkendő.

Megjegyzem, hogy köpeny csak 3 évenként, mente és bélelt téli zubbony csak 2 évenként jár a szolgálati feladatnak.

Fenti szükséglet a megrendelendő mennyiségben évente január hó végéig szállítandó Nagybecskerek, megyeház épületében való átadás kötelezettsége mellett.

Köteles vállalkozó ezen időpontig a cikkeket kifogástalan minőségben és a megrendelt mennyiségben a vármegye gazdasági bizottságának átadni, ellenesetben a vármegye alispánjának jogot ad arra, hogy azokat a vállalkozó kárára és veszélyére bárki mástól, bárminő feltételek mellett egészen vagy részben beszerezze; vagy pedig köteles a vállalkozó a szállítás határidejének letelte után minden napra a tényleges szállítás bekövetkeztéig 40 korona kötbért fizetni; ugyanezen jog illeti a vármegye alispánját és ugyanezen kötelezettség terheli a vállalkozót, ha a szállítás megtörtént ugyan, de a szállítást egészben vagy részben mint a szerződésnek meg nem felelőt, a gazdasági bizottság visszautasítja.

A vállalkozóval megkötendő szerződés után járó jogilletéket, valamint a kereseti összeg után járó bélyegilletékeket a vállalkozó fizeti.

Bánatpénzül az ajánlati egységáruk összegének 5%-a teendő le a nagybecskereki m. kir. adóhivatalban készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban s a nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A beérkező ajánlatok 1910. évi augusztus 25-én d. e. 1/2 órákor nyilvánosan fel fognak bontatni hivatalos helyiségben; ez alkalommal az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Kötelesek az ajánlattevők a szállítandó ruhaneműek posztójának mindenikéből mintákat bemutatni, azokat zsinórral át fűzni, ezek összekötő végét saját cégjük pecsétjével ellátni. A posztók csakis magyarországi gyárakból lehetnek, mely körülmény gyári cégjegyzék vagy alkalmas okmány által igazolandó.

Az általam szabadon választandó ajánlattevővel a szerződést megkötöm. A szerződés ajánlattevőre azonnal kötelező erővel bír, a vármegyére nézve azonban csakis törvényhatósági bizottsági, illetve kormányhatósági jóváhagyás után. A törvényhatósági bizottság a beadott ajánlatok között szabadon választ. A szállítást elnyert vállalkozó a szerződés tartamára 1000 koronát köteles készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a nagybecskereki m. kir. adóhivatalnál elhelyezni. A közigazgatás államosítása esetén a megkötött szerződés hatályát veszti.

Az összes szállítandó cikkek hazai anyagból, hazai műhelyekben, hazai munkások által készítendő. A felhasználandó anyagok hazai forrása megjelölendő és ezekért szavatol a vállalkozó.

Ezen hatóság előtt ismeretlen vállalkozók szállító képességüket és megbízhatóságukat kereskedelmi és iparkamarai bizonylattal kötelesek igazolni.

Az ajánlatok közötti szabadon választás jogát fentartom úgy magamnak, mint a törvényhatósági bizottságnak.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Nagybecskerek, 1910. évi július 22.

607-3.1

Jankó, alispán.

B. V. K. 620/1910 szám.

606-1.1

Árverési hirdetés.

A bécsi XI. ker. és kir. bíróság 1910. évi C. XI. 261/3 számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1910. évi V. 425. sz. végzése folytán Meides Zsigmond & Comp bécsi cég javára 108 kor. 30 fill. tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1910. évi április hó 13-ik napján lefoglalt és 2620 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagybecskerek, Ferencz József-tér 4. sz. alatti üzletben leendő megtartására határidőül 1910. évi **augusztus 10-ik napjának d. u. 3 órája** kitűztetik, az 1910. évi V. 425/3 sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: könyvkötői gépek.

Nagybecskerek, 1910. évi július hó 21.

Kiss István,

kir. jbir. végrehajtó

4936/1910. tkvi sz.

599-1.1

Árverési hirdetés.

A perlaszi kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Dullian Csedimir perlaszi lakos javára 31 korona 70 fill. ügyvédi költség, 12 kor. 45 fill. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében Vojvodics Zaka (Zakariás) perlaszi lakos ellen az ezen kir. járásbírósnak területén, perlasz község határában fekvő és a perlaszi 98 sz. betétben felvett A. I. 1 sor 296 hrsz. 114 □-öl Vojvodics Zakariást 2/5 részben megillető jutaléokra 11 kor. és 2. sor 297. hrsz. 123. sz. ház és 181 □-öl házhelyből Vojvodics Zakariást megillető 2/5 részére 165 kor. kikiáltási árban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés a kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóságnál 1910. évi **szeptem-**

ber 2-ik napján d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő, egy telekkönyvi hivatalban, mint Perlasz s a szomszédos községek községében kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. A kikiáltási ár fentebb olvasható.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-adán alól nem fognak eladatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vevő azt a vételár megfelelő %-áig kiegészíteni.

A kir. kincst. bánatpénz nélkül árverezhet. Kelt Perlaszon, a kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóságnál 1910. évi május 30.

Dr. Szabó Lajos,

kir. jbir.

Magyar királyi államvasutak.

ad 225045/910. sz.

FIVa.

Hirdetés.

A *Jablanica és Mehádia* állomások közötti forgalmi akadálynak ideiglenes letesítéssel történt elhárítása után a *karánsebes—orsvai* vonalon rendkívül forgalmi viszonyok állottak be, melyek szükségessé teszik, hogy a forgalom ezen vonalon egyelőre csak a nappal közlekedő vonatokkal bonyolítottassék le.

Erre való tekintettel kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak folyó évi július hó 19-én kelt 51752/III. számú engedélyével a vasuti üzletszabályzat 75. §. (3.) 5. és a vasuti áru fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6 §. (3.) 2. pontja alapján **3 (három) napi időleges póthatáridőt** állapítottunk meg, mely az érvényben levő díjszabásszerű fuvarozási és póthatáridőkön kívül úgy a magyar belforgalomban, mint az osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakkal való és a nemzetközi forgalomban *folyó évi július 20-ától kezdve visszavonásig, mindazon teherárúkra — élőállatok, friss hus, friss gyümölcs, friss fűzél és tojás-küldeményeket kivéve — fog alkalmaztatni, melyek a forgalomnak újból való felvétele után a rendkívüli forgalmi viszonyok fennállásának időtartama alatt a karánsebes—orsvai vonalrész állomásain feladatnak, vagy ezek egyikén kiszolgáltattak, nemkülönben azokra nézve is, amelyek ezen vonalrész átmenetben érintik.*

Budapest, 1910. július hó 19-én.

7-32

Az igazgatóság.

A szép férfi

A nők boldogsága!
A menyasszonyok
hűzkesége!
A szülők öröme!

A férfiak a szépség erőre és egészségére mutat, a szellemet és életet boldogítja.
A szépség a férfimenél is egy bizonyos gazdagságot jelent, egy szabadlevegőt képez, mely valamennyi kaput kinyitni képes.

Szép mint egy Isten!

Ez csak férfiakra szólhat. Mit panaszkodtok ti pattanások, durva bőr, kiélt arcz miatt, mikor oly könnyű szépséget lenni s szépséget maradni. Zuckoh-szappan s Zuckoh-krém tényleg szépséget hoz, mert célja a teljes bőrápolás s a teljes bőrápolás a drága egészséget hozza magával.

Dacára napi használat mellett olcsó, sokkal olcsóbb mint a drága haszlatlan kosmetika.

<p>Zuckoh-szappan</p> <p>kis csomagolásban 1 kor.</p> <p>nagy csomagolásban (ajándék) 2.50 kor.</p>	<p>Zuckoh-krém</p> <p>közönséges tubusban 1.25 kor.</p> <p>nagy tubusban 2.50 kor.</p>
--	---

Egyedüli gyárosok:
L. ZUCKER & Co., BERLIN W. 57

Valódi csakis **Melkuhn Dezső** drogériájában kapható Nagybecskereken.